



Wel betrokken, geen zeggenschap

Invloed van SHY op beleid van Ymere (januari 2024 – april 2026)

Samenwerkende Huurdersorganisaties Ymere (SHY)

mei 2026

Inhoud

1. Samenvatting	3
2. Inleiding.....	4
3. Overzicht van adviezen en uitkomsten	5
4. Verhouding SHY en lokale huurdersorganisaties	6
5. Typen invloed.....	6
6. Ontwikkeling in de tijd.....	11
7. Waar heeft SHY invloed?	12
8. Succesfactoren en beperkingen	13
9. Institutionele positie.....	13
10. Conclusie	14
11. Reflectie	15

1. Samenvatting

De analyse van de adviestrajecten in de periode januari 2024–april 2026 laat een duidelijk en consistent patroon zien in de doorwerking van de inbreng van SHY.

- In de meerderheid van de dossiers worden adviezen niet overgenomen wanneer zij raken aan de kern van beleid, zoals huurbeleid, verkoop en strategische keuzes.
- In een aantal gevallen is sprake van gedeeltelijke doorwerking, met name in de vorm van aanpassingen in de uitvoering, het proces of de informatievoorziening.
- In een beperkt aantal dossiers leidt betrokkenheid van SHY tot overeenstemming op onderdelen, met name in situaties waarin SHY een sterkere formele positie heeft.
- In één dossier (Yvastgoed) is geen formele adviespositie aanwezig, omdat het besluitvormingsproces al was afgerond en het onderwerp niet als adviesplichtig werd beschouwd.

Over de onderzochte dossiers heen ontstaat een consistent beeld:

de invloed van SHY manifesteert zich vooral in het proces en de voorbereiding van besluiten, en in mindere mate in de uiteindelijke inhoudelijke beleidskeuzes.

Toelichting

Dit overzicht is gebaseerd op alle beschikbare dossiers in de periode januari 2024–april 2026. Daarbij is gekeken naar de volledige breedte van inbreng van SHY, waaronder:

- formele adviezen
- bestuurlijk overleg
- werkgroepen en samenwerking
- instemmings- en onderhandelingstrajecten

Per dossier is gekeken naar de inbreng van SHY, de reactie van Ymere en de uiteindelijke uitkomst.

Daarbij is onderscheid gemaakt tussen:

- inhoudelijke aanpassing van beleid
- aanpassing van proces of uitvoering
- gedeeltelijke doorwerking (bijvoorbeeld via voorwaarden)
- situaties zonder formele adviespositie

2. Inleiding

De Samenwerkende Huurdersorganisaties Ymere (SHY) vertegenwoordigt huurders op overkoepelend niveau binnen Ymere. SHY brengt gevraagd en ongevraagd advies uit over beleidsvraagstukken die gemeentegrenzen overstijgen. Daarnaast neemt SHY deel aan overleg, werkgroepen, campagnes en lobbytrajecten en brengt zij op verschillende manieren de belangen en ervaringen van huurders in bij beleidsvorming.

Binnen SHY opereren regionale huurdersorganisaties die op lokaal niveau adviseren. Signalen uit gemeenten worden via deze organisaties opgeschaald naar SHY, waar zij onderdeel worden van strategische inbreng naar Ymere.

In de praktijk ervaart SHY een verschil tussen betrokkenheid bij beleidsprocessen en de uiteindelijke doorwerking van die inbreng in beleid. SHY wordt structureel betrokken bij overleg, denkt mee over beleidsvoornemens, deelt signalen van huurders en doet concrete voorstellen. Opvallend is dat deze inbreng in veel gevallen niet terugkomt in de uiteindelijke keuzes, vooral niet wanneer zij raakt aan de kern van beleid, zoals huurbeleid en betaalbaarheid.

Dit patroon is niet incidenteel, maar komt in meerdere dossiers terug.

Dit roept de vraag op in welke mate deze betrokkenheid leidt tot daadwerkelijke invloed op beleidsbeslissingen.

De centrale vraag in dit rapport luidt:

In welke mate en op welke manier heeft SHY invloed op beleidsbeslissingen van Ymere?

Dit rapport is gebaseerd op een analyse van concrete trajecten in de periode januari 2024 tot en met april 2026. Deze periode is gekozen omdat hiervan een samenhangend beeld beschikbaar is van inbreng, reacties en uitkomsten. De analyse richt zich op deze periode en pretendeert geen volledig historisch overzicht te geven, maar biedt wel een representatief beeld van recente ontwikkelingen.

De analyse richt zich op de vraag hoe de inbreng van SHY doorwerkt in beleid, en maakt daarbij onderscheid tussen invloed op:

- de inhoud van beleid
- het proces van besluitvorming
- de uitvoering en uitwerking van beleid

De bevindingen in dit rapport hebben betrekking op deze afgebakende periode en geven inzicht in terugkerende patronen binnen deze tijdsspanne.

3. Overzicht van adviezen en uitkomsten

Chronologisch overzicht

Onderwerp	Jaar	Type advies	Afzender	Wat gevraagd werd (kern)	Reactie Ymere	Uitkomst
Huurverhoging (voorfase)	2024	Ongevraagd	SHY	Kritiek op vaststaand besluit, oproep tot echte adviesruimte	Geen formele reactie zichtbaar	Niet overgenomen (vooraf begrensd)
Huurverhoging	2024	Gevraagd	SHY	Lagere huurverhoging, bescherming huurders	Beleidslijn gehandhaafd	Niet overgenomen
Opvolging huurverhoging 2023	2024	Gevraagd	SHY	Inzicht in besteding middelen	Uitgebreide toelichting	Overgenomen (informatie)
Huurprijsbeleid bij toewijzing	2024	Gevraagd	SHY	Betaalbaarheid en toepassing beleid	Beleid beïnvloed door overleg	Overgenomen (inhoud, vooraf)
Studentenwoningen	2024	Gevraagd	HYA + SHY	Kritiek op verkoop, voorwaarden	Verkoop doorgezet, toelichting	Niet overgenomen
Vrije sector werkgroep	2024	Ongevraagd	SHY	Betere positionering werkgroep	Afgewezen	Niet overgenomen
Hospitaverhuur pilot	2024	Ongevraagd	SHY	Verbetering randvoorwaarden	Deels overgenomen	Gedeeltelijk (inhoud/uitvoering)
De Nieuwe Kern	2024	Ongevraagd	SHY	Betere betrokkenheid en proces	Proces erkend en aangepast	Gedeeltelijk (proces)
Algemene huurvoorwaarden	2024	Gevraagd	SHY	Schrappen bedingen, betere balans	Deels aangepast	Gedeeltelijk
Tobias systeemwijziging	2024	Ongevraagd	SHY	Betere communicatie en proces	Proces aangepast	Gedeeltelijk (proces)
Middenhuurbeleid	2025	Gevraagd + ongevraagd	SHY	Betaalbaarheid en transparantie	Hoofdpijn gehandhaafd	Gedeeltelijk (richting gedeeld)
Servicekosten bewonerscommissies	2025	Ongevraagd	SHY	Aanpassing systematiek	Afgewezen	Niet overgenomen
Privacy / VvE	2025	Ongevraagd	SHY	Stoppen gegevensdeling	Standpunt gehandhaafd	Niet overgenomen

Servicekosten wijkbeheer	2025	Gevraagd	SHY	Betaalbaarheid verbeteren	Proces aangepast	Overgenomen (proces)
FMP / begroting	2025	Gevraagd	SHY	Andere keuzes in prioriteiten	Geen koerswijziging	Gedeeltelijk
Servicekosten wijkbeheer	2025	Gevraagd	SHY	Verbetering betaalbaarheid en systematiek servicekosten; voorwaarden voor indexering en betrokkenheid bij toekomstige wijzigingen	Reageert inhoudelijk en doet voorstel voor werkwijze; neemt voorwaarden gedeeltelijk over	Gedeeltelijk (uitvoering / voorwaarden)
Yvastgoed (toekomstrichting)	2025	Ongevraagd	SHY	Vragen over proces, positie en gevolgen beleid	Beleid al vastgesteld, geen adviesplicht, wel toelichting	Niet overgenomen (geen adviespositie)
Huurverhoging	2026	Gevraagd	SHY	Alternatieven (3%, bescherming huurders)	Niet overgenomen	Niet overgenomen

Dit overzicht vormt de basis voor de analyse in hoofdstuk 4.

4. Verhouding SHY en lokale huurdersorganisaties

Lokale signalen worden effectief opgeschaald naar SHY en ingebracht op strategisch niveau. Dit leidt tot agendering en bespreking, maar heeft in de praktijk weinig effect op de uiteindelijke beleidskeuzes.

Toelichting

In meerdere dossiers is zichtbaar dat signalen vanuit lokale organisaties via SHY op centraal niveau terechtkomen. Deze opschaling versterkt de zichtbaarheid van onderwerpen, maar leidt niet tot grotere invloed op beleidsuitkomsten.

5. Typen invloed

De analyse van meerdere adviestrajecten laat zien dat de invloed van SHY zich op verschillende manieren manifesteert. Daarbij is een duidelijk patroon zichtbaar.

4.1 Formeel advies (beperkte werking)

Formele adviezen leiden zelden tot aanpassing van de kern van beleid.

In dossiers zoals huurverhogingen, privacyvraagstukken en servicekosten brengt SHY inhoudelijke adviezen uit. Ymere weegt deze mee, maar kiest er in de meeste gevallen voor de bestaande beleidslijn te handhaven.

Formeel advies is een vast moment van participatie, maar zelden het moment waarop beleidskeuzes nog wezenlijk veranderen.

Toelichting

Deze conclusie is gebaseerd op meerdere adviestrajecten waarin inhoudelijke adviezen niet leiden tot aanpassing van de kern van beleid.

4.2 Invloed via het proces

De analyse laat zien dat de meeste invloed van SHY ontstaat vóór formele besluitvorming.

Deze invloed manifesteert zich met name in overlegmomenten en bestuurlijke overleggen waarin beleidsvoornemens worden besproken, keuzes worden verkend en verschillen zichtbaar worden.

In deze fase kan SHY invloed uitoefenen door vragen te stellen en alternatieven aan te dragen.

Deze invloed leidt vooral tot:

- verduidelijking
- aanpassingen in uitvoering
- verbeteringen in proces en samenwerking

maar niet tot wijziging van de kern van beleid.

Onderstaande casussen zijn exemplarisch voor dit patroon.

Casus: De Nieuwe Kern

SHY adviseert over het proces en de betrokkenheid bij een ontwikkelproject en geeft aan dat zij te laat is betrokken.

Ymere erkent dit en geeft aan het proces te willen verbeteren.

Resultaat: het proces wordt aangepast, de inhoud blijft ongewijzigd.

Casus: Middenhuurbeleid

SHY onderschrijft de beleidsrichting en doet aanvullende voorstellen.

Ymere reageert inhoudelijk op deze voorstellen, maar neemt meerdere kernpunten niet over en handhaaft de bestaande beleidslijn.

Zelfs bij overeenstemming blijft invloed op de invulling beperkt.

Casus: Huurprijsbeleid bij toewijzing

Ymere geeft aan dat het beleid is beïnvloed door eerdere gesprekken met SHY. De grootste invloed van SHY vindt plaats vóór het formele adviesmoment.

In meerdere dossiers, waaronder de huurverhoging en het middenhuurbeleid, is sprake van intensief bestuurlijk overleg. In deze overleggen worden beleidsvoornemens besproken, afwegingen gemaakt en verschillen in standpunten zichtbaar.

Bestuurlijk overleg vormt daarmee het belangrijkste moment van potentiële invloed binnen het proces.

Tegelijkertijd laat de analyse zien dat deze overleggen in de praktijk zelden leiden tot aanpassing van de kern van beleid.

4.3 Invloed buiten adviestrajecten

Buiten de formele adviestrajecten en bestuurlijke overleggen manifesteert de invloed van SHY zich via structurele samenwerking met Ymere, onder andere in werkgroepen, campagnes en gezamenlijke lobbytrajecten. Deze vormen van samenwerking worden mede mogelijk gemaakt door de ruimte die Ymere biedt voor samenwerking en het structureel betrekken van huurdersorganisaties.

SHY neemt deel aan verschillende werkgroepen, onder andere op het gebied van participatie, reparaties en gemengde complexen. In deze werkgroepen wordt op inhoudelijk niveau meegedacht over de invulling van beleid en de aanpak van concrete vraagstukken. Dit biedt ruimte om invloed uit te oefenen op de uitvoering en praktische uitwerking van beleid.

Daarnaast heeft SHY via campagnes en communicatie aantoonbare impact op bereik en inzicht. Voorbeelden hiervan zijn de campagne over vocht- en schimmelproblematiek en de enquête onder middenhuur- en vrije sector huurders. Deze trajecten leiden tot meer meldingen, beter inzicht in problematiek en een sterkere informatiepositie richting Ymere.

In het geval van vocht- en schimmelproblematiek heeft dit inzicht ook bijgedragen aan een bredere erkenning van de oorzaken van het probleem en aanpassingen in de

aanpak, waarbij meer nadruk ligt op de bouwkundige staat en het onderhoud van de woning.

Ook werkt SHY samen met Ymere en andere partijen in lobbytrajecten richting de landelijke politiek, bijvoorbeeld rond betaalbaarheid en investeringsruimte in de volkshuisvesting. In deze trajecten wordt gezamenlijk opgetrokken om aandacht te vragen voor de positie van huurders en de financiële randvoorwaarden van de sector.

Daarnaast draagt SHY bij aan het zichtbaar maken van de ervaringen van huurders. Via campagnes, meldingen en verhalen wordt inzichtelijk gemaakt hoe beleid in de praktijk uitwerkt voor individuele huurders.

Hierdoor wordt zichtbaar dat de werkelijkheid van huurders vaak afwijkt van de gemiddelden waarop beleid wordt gebaseerd.

Wat zien we hier?

- SHY heeft bereik en mobilisatiekracht
- SHY draagt bij aan de uitvoering en uitwerking van beleid
- SHY versterkt de informatiepositie en agendering
- SHY maakt zichtbaar hoe beleid in de praktijk uitpakt voor huurders

Tegelijkertijd geldt:

Deze invloed werkt soms indirect door in de aanpak van beleid, maar manifesteert zich vooral via uitvoering, inzicht en samenwerking, en minder via directe aanpassing van de kern van beleidskeuzes.

Toelichting

Deze conclusie is gebaseerd op meerdere trajecten waarin SHY samenwerkt met Ymere buiten het formele adviesproces. In deze trajecten is de impact concreet zichtbaar in uitvoering, bereik en samenwerking. In enkele gevallen, zoals bij vocht- en schimmelproblematiek, werkt deze invloed indirect door in de beleidsaanpak via verbeterd inzicht en prioritering.

4.4 Invloed via instemming en onderhandeling

In dossiers waarin SHY een sterkere formele positie heeft, zoals bij instemmingsrechten, is sprake van meer directe invloed.

Casus: Servicekosten wijkbeheer

SHY en Ymere bereiken overeenstemming over de systematiek van servicekosten en de inzet van wijkbeheerders. SHY is positief over het voorstel en kan instemmen met de hoofdlijn.

Tegelijkertijd stelt SHY aanvullende voorwaarden, onder andere over indexering en

instemmingsrecht op toekomstige aanpassingen. Ymere reageert hierop met een voorstel voor de werkwijze, maar neemt deze voorwaarden niet volledig over.

Wat laat dit zien?

Ook in situaties waarin SHY formeel sterker staat, vindt invloed plaats binnen kaders die door Ymere worden bepaald. De invloed richt zich op de uitwerking en voorwaarden van beleid, en minder op de hoofdlijnen.

4.5 Grenzen van invloed

De vergelijking van dossiers laat zien dat invloed samenhangt met het type onderwerp.

Hoe strategischer het onderwerp, hoe kleiner de invloed van SHY op de uitkomst.

Type onderwerp	Invloed
Strategie / huurbeleid	laag
Beleidsuitwerking	beperkt
Proces / uitvoering	relatief hoog

Onderstaande casus is exemplarisch voor dit patroon.

Casus: Yvastgoed (2025)

In het dossier Yvastgoed stelt Ymere dat het voorgenomen beleid niet adviesplichtig is en dat het besluit al is genomen door directie en Raad van Commissarissen.

SHY reageert met een ongevraagd advies en stelt vragen over proces, rol en inhoud.

Ymere geeft daarop een uitgebreide toelichting en gaat inhoudelijk in op de vragen, maar handhaaft het standpunt dat het besluit al is genomen en dat er geen formeel adviestraject van toepassing is. Tegelijkertijd wordt aangegeven dat Ymere het gesprek met SHY wel wil blijven voeren.

Wat gebeurt hier?

- het besluit is al genomen
- er is geen formeel adviestraject
- SHY kan alleen achteraf reageren

Wat laat dit zien?

Het gaat hier om een strategisch onderwerp (verkoop en portefeuillekeuzes), waarbij de beleidsrichting al is vastgesteld voordat SHY betrokken wordt.

Conclusie:

In dit dossier is er feitelijk geen formele invloed mogelijk, omdat het besluitvormingsproces al is afgerond en het onderwerp niet als adviesplichtig wordt beschouwd.

Dit maakt zichtbaar dat de invloed van SHY niet alleen wordt begrensd door de inhoud van beleid, maar ook door de positionering van een onderwerp binnen het besluitvormingsproces.

6. Ontwikkeling in de tijd

Op basis van de onderzochte dossiers is een ontwikkeling zichtbaar in de werkwijze van SHY:

- **2024: fase met duidelijke verschillen in uitgangspunten**
In deze periode zijn verschillen in uitgangspunten tussen SHY en Ymere duidelijk zichtbaar, onder andere bij de huurverhoging en verkoopdossiers. Adviezen worden niet overgenomen en de ruimte voor invloed is beperkt.
- **2025: overleg- en samenwerkingsfase**
In 2025 neemt het aantal overlegmomenten toe en is SHY vaker betrokken bij de voorbereiding van beleid, bijvoorbeeld bij het middenhuurbeleid en servicekosten. Tegelijkertijd werkt SHY samen met Ymere in campagnes en trajecten, zoals rond vocht- en schimmelproblematiek en het bereiken van middenhuur- en vrije sector huurders. Dit leidt tot invloed op proces, uitvoering en inzicht, maar niet tot aanpassing van de kern van beleid.
- **2026: constructieve fase en poging tot onderhandeling**
In 2026 stelt SHY zich nadrukkelijk constructief op en doet zij concrete en uitgewerkte voorstellen, bijvoorbeeld bij de huurverhoging. Er is sprake van intensief bestuurlijk overleg en expliciete pogingen om beleid te beïnvloeden, maar de verschillen in uitgangspunten blijven bestaan en leiden niet tot aanpassing van het beleid.

Over de gehele periode geldt:

De werkwijze van SHY ontwikkelt zich van reactief naar constructief en samenwerkingsgericht, maar deze ontwikkeling leidt niet tot wezenlijk andere beleidsuitkomsten.

Toelichting

Deze indeling is gebaseerd op de manier waarop SHY zich in de verschillende dossiers opstelt en hoe Ymere daarop reageert. In de onderzochte periode zijn in 2024 duidelijke

verschillen in uitgangspunten zichtbaar, in 2025 verschuift de nadruk naar overleg en samenwerking, en in 2026 wordt deze lijn voortgezet met een nadrukkelijker constructieve en beïnvloedingsgerichte inzet.

Tegelijkertijd laten met name de dossiers rond huurverhoging en middenhuur zien dat deze ontwikkeling in werkwijze niet leidt tot verandering van de kern van beleid.

7. Waar heeft SHY invloed?

Invloed op:

- agendering
- proces
- uitvoering
- communicatie
- informatie

Beperkte invloed op:

- huurbeleid
- strategische keuzes
- financiële kaders

Invloed zit vooral in het proces, niet in de uitkomst.

Toelichting

Deze indeling is gebaseerd op terugkerende patronen in de onderzochte dossiers. Zoals in hoofdstuk 4 is beschreven, manifesteert de invloed van SHY zich vooral in de voorbereiding van besluiten, in bestuurlijk overleg en in de uitvoering van beleid.

In dossiers waarin het gaat om strategische keuzes, zoals huurbeleid en verkoop, worden adviezen in de meeste gevallen niet overgenomen. In trajecten rond uitvoering, proces en communicatie is daarentegen vaker sprake van aanpassingen of zichtbare invloed.

Invloed neemt toe wanneer:

- SHY vroeg betrokken is
- voorstellen concreet zijn
- samenwerking plaatsvindt

Dit leidt tot invloed op proces en uitvoering, maar niet tot aanpassing van kernbeleid.

Toelichting

De analyse laat zien dat deze factoren bijdragen aan de mate waarin SHY invloed heeft binnen het proces. In situaties waarin SHY vroeg wordt betrokken en actief meedenkt, ontstaat ruimte om keuzes te verduidelijken en de uitvoering bij te sturen.

Tegelijkertijd blijkt dat deze factoren niet doorslaggevend zijn voor de uiteindelijke beleidskeuzes. Ook wanneer sprake is van concrete voorstellen en intensief overleg, zoals bij de huurverhoging en het middenhuurbeleid, blijft de beleidsrichting in stand.

8. Succesfactoren en beperkingen

De analyse laat zien dat de invloed van SHY toeneemt onder bepaalde voorwaarden.

Als:

- SHY vroeg betrokken is
- voorstellen concreet en onderbouwd zijn
- er sprake is van samenwerking en regelmatig overleg

In deze situaties ontstaat ruimte om invloed uit te oefenen op het proces, de uitvoering en de uitwerking van beleid.

Tegelijkertijd blijkt dat deze factoren niet doorslaggevend zijn voor de uiteindelijke beleidskeuzes. Ook wanneer aan deze voorwaarden wordt voldaan, leidt dit niet tot aanpassing van de hoofdlijnen van beleid.

Daarmee wordt zichtbaar dat de invloed van SHY niet alleen afhankelijk is van de wijze van betrokkenheid, maar ook wordt begrensd door de aard van het onderwerp en de institutionele context waarin besluiten worden genomen.

9. Institutionele positie

Huurdersorganisaties hebben op basis van wet- en regelgeving een duidelijke positie binnen het beleid van woningcorporaties.

Zij hebben:

- recht op informatie
- recht op overleg
- recht op advies

Deze rechten zijn vastgelegd in de Overlegwet en de Woningwet.

Op enkele onderdelen hebben huurdersorganisaties daarnaast verdergaande rechten, zoals instemmingsrechten bij specifieke regelingen (bijvoorbeeld rond servicekosten) en een formele rol als gelijkwaardige gesprekspartner bij lokale prestatieafspraken.

Tegelijkertijd hebben huurdersorganisaties geen beslissingsmacht over de hoofdlijnen van beleid, zoals huurbeleid, investeringskeuzes en strategische koers.

Betrokkenheid is daarmee geborgd, maar invloed op de uitkomst van beleid is beperkt.

Toelichting

De Overlegwet regelt dat huurdersorganisaties tijdig worden geïnformeerd en in staat worden gesteld om advies uit te brengen over voorgenomen beleid. Verhuurders zijn verplicht dit advies mee te wegen en gemotiveerd te reageren, maar zijn niet verplicht het over te nemen.

De Woningwet versterkt de positie van huurdersorganisaties binnen de governance van woningcorporaties en borgt hun rol in het overleg over beleid en prestatieafspraken. Bij deze prestatieafspraken zijn huurdersorganisaties formeel gelijkwaardige gesprekspartner van gemeenten en corporaties.

Sinds 2022 zijn er landelijke Nationale Prestatieafspraken gemaakt tussen het Rijk, woningcorporaties en huurdersorganisaties (vertegenwoordigd door de Woonbond). Deze afspraken markeren een verschuiving van voornamelijk lokaal afgestemde prestatieafspraken naar een sterker landelijk gekaderd beleid.

In deze afspraken worden onder andere kaders gesteld voor huurontwikkeling, betaalbaarheid en investeringen. In de praktijk betekent dit dat woningcorporaties zich bij beleidskeuzes in toenemende mate baseren op deze landelijke kaders.

Hierdoor is de ruimte om op lokaal niveau af te wijken beperkter geworden.

Dit beperkt de invloed van huurdersorganisaties op de uitkomst van beleid, ook wanneer zij inhoudelijk onderbouwde en concrete adviezen geven.

SHY is structureel betrokken bij beleidsprocessen en brengt adviezen uit, maar de uiteindelijke keuzes blijven bij de corporatie.

10. Conclusie

Dit rapport analyseert de invloed van SHY op beleidsbeslissingen van Ymere in de periode 2024 tot en met april 2026.

De analyse laat een consistent beeld zien: SHY is structureel betrokken bij beleidsprocessen, denkt actief mee en doet concrete voorstellen, maar heeft in beperkte mate invloed op de inhoud van beleidsbeslissingen.

De invloed van SHY manifesteert zich vooral in:

- agendering van onderwerpen

- het proces van besluitvorming
- de uitvoering en uitwerking van beleid

In deze fases leidt betrokkenheid tot aanpassingen en verbeteringen.

Tegelijkertijd laat de analyse zien dat adviezen van SHY in de meeste gevallen niet worden overgenomen wanneer zij raken aan de kern van beleid, zoals huurbeleid, strategische keuzes en financiële kaders. Dit laat zien dat invloed van SHY niet alleen wordt begrensd door de inhoud van voorstellen, maar ook door bredere afwegingen en kaders waarbinnen Ymere opereert. Ook wanneer SHY vroeg betrokken is, inhoudelijk sterke voorstellen doet en er intensief overleg plaatsvindt, blijft de beleidsrichting in stand.

Dit geldt in het bijzonder voor dossiers rond betaalbaarheid en huurontwikkeling, waarin SHY zich inzet voor huurders met een kleine portemonnee, maar waarin de beleidsrichting in de praktijk ongewijzigd blijft.

Daarmee ontstaat een situatie waarin SHY op de belangrijkste dossiers — juist daar waar het gaat om betaalbaarheid en de positie van huurders — wel betrokken is, maar nauwelijks invloed heeft op de uiteindelijke keuzes.

De analyse in dit rapport laat zien dat deze institutionele inrichting direct doorwerkt in de praktijk. SHY is structureel betrokken bij beleidsprocessen en brengt adviezen uit, maar de uiteindelijke keuzes blijven bij de corporatie.

SHY heeft daarmee vooral invloed op hoe beleid tot stand komt en wordt uitgevoerd, maar slechts beperkt op wat er inhoudelijk wordt besloten.

Dit betekent dat betrokkenheid en inzet van huurdersorganisaties niet automatisch leiden tot doorwerking in beleidskeuzes; ook niet wanneer adviezen concreet, onderbouwd en tijdig worden ingebracht.

11. Reflectie

De analyse roept een bredere vraag op:

Is adviesrecht voldoende om daadwerkelijk invloed uit te oefenen op beleid?

Dit rapport laat zien dat SHY structureel betrokken is bij beleidsprocessen, actief meedenkt en concrete voorstellen doet. Huurdersorganisaties beschikken over rechten op informatie, overleg en advies, en hebben op onderdelen een verdergaande positie, bijvoorbeeld bij specifieke regelingen en in het kader van prestatieafspraken.

Tegelijkertijd laat de analyse zien dat deze rechten zich in de praktijk vooral richten op betrokkenheid bij het proces en minder op invloed op de uiteindelijke beleidskeuzes.

Ook wanneer SHY vroeg betrokken is, inhoudelijk sterke voorstellen doet en intensief overleg plaatsvindt, blijft de richting van het beleid ongewijzigd.

De verklaring hiervoor ligt niet alleen in afzonderlijke dossiers, maar ook in de manier waarop het systeem is ingericht. De uiteindelijke beslissingsmacht ligt bij de corporatie. Daarnaast spelen landelijke kaders, zoals de Nationale Prestatieafspraken, een belangrijke rol. Deze afspraken sturen op onderwerpen als huurontwikkeling, betaalbaarheid en investeringen en beperken de ruimte voor lokale afwijking. Tegelijkertijd roept dit de vraag op in hoeverre deze kaders ruimte laten voor daadwerkelijke invloed van huurdersorganisaties op de kern van beleidskeuzes.

In deze combinatie van betrokkenheid, beperkte doorwerking en sturende kaders ontstaat een spanning die niet eenvoudig op te lossen is: huurdersorganisaties zijn structureel betrokken en leveren inhoudelijke bijdrage, maar hebben geen doorslaggevende invloed op de uitkomst van beleid.

Voor de mensen die zich hiervoor inzetten, grotendeels vrijwilligers, betekent dit dat hun inzet niet of nauwelijks zichtbaar terugkomt in de keuzes die worden gemaakt. Dat geldt in het bijzonder voor onderwerpen die direct raken aan de betaalbaarheid van wonen. Juist op deze dossiers, waar de impact voor huurders het grootst is, blijkt de ruimte voor invloed beperkt.

Hoewel uit dit rapport blijkt dat huurdersorganisaties op verschillende manieren invloed uitoefenen, met name op proces, uitvoering en agendering, is deze invloed niet altijd zichtbaar in de uiteindelijke beleidskeuzes. In de praktijk wordt het in toenemende mate moeilijk om vrijwilligers te werven en te behouden voor huurdersorganisaties. Daarmee raakt deze spanning ook aan de praktische houdbaarheid van huurdersparticipatie en het duurzaam functioneren van deze organisaties.

Dat leidt tot een fundamentele vraag voor de toekomst van huurdersparticipatie:

hoe kan invloed van huurdersorganisaties zich uitbreiden van proces en uitvoering naar de kern van beleidskeuzes?